

ghelt ynd lies yn bestaden zo der
cerden. **S**ae dyt der koenyng hoer
de. soe hies he yn vut sich brengen
ynde he mache ghesont in gegen/
wordicheit des konynnes ein ghich
tighen mynschen dat dye preister
der affgode. dye an geroiffen had/
den **V**culapius ynd iupiter nyet
moecht doen. yn daer mede befer
de he veel volcks zo dem kersten ge
louen. **I**nd dair ym vyf has der
priester ynd der artzeder die dat de
koenynghe gheseecht hadden. soe
hies he yn offeren den goden. **I**n
als he niet offeren wolde soe lies he
yn vp hencken. ynd syn siden ber/
nen mit vackelen. ynd als he on/
gequetst bleue. so lies he bly smeltze
in eynen kessel. ynd dede yn daer in
setze. mer cristus leschede dat vuyt
vyf ynde dat bly macht he als eyt
warm wasser. **S**aer na dede he byn
den eyt steyn an synen hals. in hies
yn in dat wasser werpen. **M**er chri/
stus offenbairde sich ym. ynd voijr
de yn weder vp dat oener. **D**aer nae
liess he yn werpen vnder veel wree/
de beesten. **M**er die beeste worden so
sanftmoudich als eyt lam in bleef
ongeqweest va yn. **I**nd va dese mi
rackel worden geloouendich dusent
mynschen. **I**n zo dem lesten geboet
der konynne dat men yn mit ermola
us soelde onthoefden ind dat men
sy daer nae solde verbernen. **I**n als
sent pantaleon onthoest wart soe
vloest melch vut bluet vyf synen
halss

Wolfgangus

der hillighe byschoff.
was gheboeren vyf
duytschlant. **I**nde al
was he veracht in ver
worpen van de lieff hauerē d werke
nochtan begonde he in verdienste
bouen zo gain den anderen. **W**at
it is alsus wenn dye werke hast den
hant god lieff. **D**ye hillighen myns
chen syn hier als pylgrym in vrem
de ghest. **I**nd dair ym wart petrus
berispt. dat he begheerde evn taber/
nackel zo maken vp de berch. **W**at
die hillige minsche hant hie gheynē
tabernackel. der welcher huys in lat
schafft is in dem hemel. **D**ye hilli/
gē mynsche dye gentslich dye werke
achter. **I**den. die sternen alsus deser
werke. dat yn alleyn behaghet ynd
genoecht god zo leuen. **D**er ghene
der achterleest syn erfuisse off syn be
sitzynge. der verrijt vp! syn din/
ghe. **M**er der ghene der achter leest
sundlich ind schentlich sedē. der ver

**Die legende van sent
Wolfgangus**

leuuet sich seluē. **S**it hait voldaem
sent wolfgang. **T**zo dem eyrsten ley
de he eyn loeuclich ynd kuyfch leuē
vnder den canomckē. **M**er daer na
woulde he eyn harder leuē aen sich
nemen ynd quaem in swauen lant
zo den persoene die eyn begheuen le
uen hadden ynd dair woende he.
Ind als he dair geleuet hadde eyn
langhe tijt in allen doechden ynd
in atre volkomenheyt des leuē. soe
woldde he ouch niet alleyn sich seluē
selich machē. mer ouch syn euen ker
sten mynschen. yñ dair vm verliesse
he dat kloister ynd dat moenichsche
cleyt. ynd durch duydsch lant quac
he in pānonien inde daer predichte
he den kersten ghelouen. **M**er pili
grinus byschoff van patanien der
tues ym dat verbieden ynd rief ym
zo sich. ynd ontfinck ym guedertier
lich. ynd he bleeff etzliche daghe by
ym vm des byschoffs bide. **M**er sic
wolfgang ghedachte in sich seluen
wair vm dat ym verbodē were dat
heydesche volck zo **Christus** ghelou
uen zo kyeren. **I**nd als he alsus by
dem byschoff eyn tijt lanck was soe
diende he god all heymelich ynd of
fenbairlich. ynd studierde steerlich
dye by litghe schrijft yñ daer durch
proeffde ynde vndersoechte ynd der
byschoff. ynd he vant dat der pyl /
grym den he ontfāgē hadde gheyn
wilt lātloesser en was. mer ein stāt
astrich man van gueden vp recht
ghen kersten ghelouen. **I**nde dair
vm sprach he alsus zo etzlichen. **D**
we selich weer dye kyrck. dye dē prie
ster beuaelēn worde. **I**nde dair vm
duncker mich seer nutzelich yñ oer
berlich dat ich dem dyenre gods eys
che die kyrck vā regenborck vp dat

der ghene der vā guedē willē is. **D**at
he dat moeghe zo werck stellen als
ym gegeuen is dye macht ynd ghe
boerlicheit dit zo doen. yñ dat guet
dat he willen hadde zo doen by de
sen verharden herten der heyde. yñ
dye dyenslicheit des heils dye genō
den hait yr blyntheit. dat mach he
by auenturen naemails volbrēn /
ghen als he weijert burwen yñ ploij
ghen den acker des heren. **I**nd dair
wairē etzliche dye antwordē. **W**ye
solde dat komen dat der arm yñ on
bekant mynsch solde komen zo der
eer eyns soelchen bisdom. **S**oe doch
etzliche persoē van groisser geburt
dit niet crijghen enmoechten. **D**ae
sprach der byschoff. **D**ye godliche or
del ynd der mynschen ordel stant in
groisser vnderheit. **D**er vndersoe
cher der herten hait vā begynne der
werlt vyl vercoren dye versmaden
dinghe ynd dye onedelen vp dat he
verschmede dye starckē. **I**nde dair
vm wilich seynde zo dē keyser dat
he nymās an dat bysdo lais komen
mit symone off heerlicheit dair in
zo soechē. mer eynē oitmoidighe in
geleerdē man. **I**n dae dese botschaft
an den keyser komen was der geno
eymt was otto der ander. soe stelde
he al die āderē aff die daer nae arbei
den. ynde neyghede syn gemoit. vp
wolfgāgus. **I**nd als he boden nae
ymgeseynt hadde yñ sy komē warē
zo dē vurgenoipten bischoff soe vō
den sy wolfgāg by ym. ynd he wol
de dae weder zo synre lantsachffe
wart reysen. ind wisse niet vā deser
botschaft. **I**n als die botschaft des
keyser aen yn quaem soe sprach he
zo pelegrius dē bischof. **D**at is ein
nuwe dinck dat d keyser bodē zo mir

sendet in dat kompt bi durch vwer
 lieffde. Inde alsus gaff he daer 30
 yne wilke durch ingheuynghe des
 vurgenoempten byschoffs. Ind als
 us stont he vp ynd reyde mit yn
 in dat lant van beyeren. Inde als
 he komet was in dye koenyngliche
 stat. soe hant yn dye ganze clerck
 schaft mit de gemeynē volck eyn
 drechtich gekoren dat he yr byschoff
 yn soldē ynde ontvinghen yn mit
 groesser vroude ynd cerweerdicheit
 In dese eer hadde he niet lghern in
 der werlt van dem volck. ynde dair
 vrn vlye he mit eynē vromen broe
 der vyl o stat regensborch in gincē
 in eyn wildernisse. Ind tae dat he
 god dat he ym eyn stat goene wol
 de. daer he eyn woenynghe moecht
 machen ynd ym daer dyenen. Ind
 alsus staende sach he syn hant vyle
 ynd warp it. so werre als he mocht
 ynd sprach 30 sich seluen. Wair icht
 dat byt vnd dair sal min woenyng
 ghe syn. Ind alsus ghincē he ynde
 soecht dat byt. ynd vant id by eynē
 groysen staenden wasser vp eynē
 steyn. Sae begonde he 30 machen
 eyn huysghyn vp den steyn in dien
 de dair gode. ynd bi neuē dae huys
 gyn macht he eyn capelghyn. daer
 in he syn ynnicheyt hadde. Ind daer
 nae vp eyn tijt quaem daer eyn je
 gher der jaghede ynd he kant Sent
wolfgang wail. want he hadde yn
 ghesien 30 regensborch. Ind Sent
wolfgang wart verneert inde grun
 welde he solde dat offenbaren. als
 ouch geschiede. Wāt dae der jegher
 quac 30 regensborch so sechde he dat
 offebairlich. Sae wart al dat volck
 vroelich ynd sy seynde dair erlige

priester ind cersamerwelliche man
 mit dem jegher. dat sy yn weder b. c
 ghen solden. Ind dae sy 30 ym ko
 men waren. so was he seer magher
 worden van vasten ynd van wa
 chen. ynde sy vielen vur syn voesse
 ynd gruyzeden yn ynd namen yn
 mit geweld ynde woirden yn van
 dan. Ind als he den kyrchghyn den
 rugghe kiede soe wende sich dat kir
 chghyn vrn. yn wolde mit ym gain
 Sae kiede he sich yntgheen dem
 kyrchghyn ynde sprach. Ich gebiet
 dyr by god dat du stijt staes. want
 it is der wilt god dat dye mynschen
 dye mich hier suechen werden. den
 wilt he genaide doen. Ind sy voije
 den yn 30 regensborch in sent Pe
ters kyrch daer he bischeff gemachte
 was. ynd dat volck onfinck yn mit
 groysen vrouwen. Ind he begon
 de 30 predighen ynd verwecke dye
 hertzen der mynschen 30 penitēcie
 Ind dae he lange tijt god gedient
 hadde mit menigherhande guet
 werck. 30 dem lesten soe wart he
 franc an dem febres ynde als dye
 francheit groys wart ynd dye vre
 syns doets neechde so sprach he. He
 re god erbarme dich ouer mich ar
 men sunder. der nu sternen sall. In
 als he dye woirt gheseecht hadde. so
 starff he suesslich als off he geslais
 sen hadde.

**Die legende van sent
 Kunera.:**